

## Nr 177.

Godkänd av första kammaren den 22 maj 1915.  
Godkänd av andra kammaren den 22 maj 1915.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1915 undergå landstormsbefälsutbildning,*

(Sammansatta stats- och lagutskottets nr 2 utlåtande Nr 1.)

### Till Konungen.

I en den 24 april 1915 dagtecknad proposition, nr 165, har Eders Kungl. Maj:t under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

### **Lag**

**om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1915 undergå landstormsbefälsutbildning.**

Härigenom förordnas som följer:

#### § 1.

Värnpliktiga, som inskrivits under något av åren 1899, 1900, 1901 och 1902, äro skyldiga att, i den utsträckning och på det sätt Konungen

*Bihang till riksdagens protokoll 1915. 14 saml. 69 häft. (Nr 177.)*

närmare förordnar, under år 1915 för sin utbildning deltaga i en landstormsbefälsövning om högst fyrtyotvå dagar.

### § 2.

I fråga om tjänstgöring, som i § 1 omförmäles, äga bestämmelserna i § 37 värnpliktslagen icke tillämpning.

### § 3.

Beträffande underhåll och förmåner under i § 1 nämnd tjänstgöring gäller vad därom i § 39 värnpliktslagen stadgas i fråga om tjänstgöring, som i § 36 mom. 1 samma lag omförmäles.

### § 4.

Till landstormsbefälsövning inkallad värnpliktig må, därest han styrker, att tjänstgöringens fullgörande skulle bereda honom eller av hans arbete beroende nära anhöriga väsentliga svårigheter eller olägenheter, i den ordning, Konungen bestämmer, befrias eller hemförlovas från sagda tjänstgöring.

### § 5.

Genom fullgörande av här omförmäld landstormsbefälsövning sker icke ändring av den värnpliktige eljest åliggande tjänstgöringsskyldighet.

Denna lag träder i kraft från och med dagen efter den, då kungörelsen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

---

Erfarenheten har givit vid handen, att en avsevärd del av den personal, som under den senaste tiden tjänstgjort som befäl vid landstormen, knappast varit vuxen denna viktiga uppgift, liksom att även för åtminstone den närmare framtiden ett betydande antal av landstormens befälsposter måste antagas komma att besättas med personal, som erhållit ingen

eller otillräcklig befälsutbildning, därest icke särskilda åtgärder vidtagas för att härutinnan vinna den rättelse, som är möjlig. För att i någon mån söka avhjälpa nämnda missförhållande, som med hänsyn till det förhandenvarande läget måste anses vara av synnerligen allvarlig beskaffenhet, har Eders Kungl. Maj:t i den föreliggande propositionen föreslagit, att värnpliktiga, som inskrivits under något av åren 1899, 1900, 1901 och 1902, skola vara skyldiga att, i den utsträckning och på det sätt, Konungen närmare förordnar, under år 1915 för sin utbildning deltaga i en landstombsbefälsövning om högst fyrtyotvå dagar.

Vid granskning av handlingarna i ärendet har riksdagen väl funnit, att från flera håll uttalats starka betänkligheter mot den ifrågasatta åtgärden, då med hänsyn till den ringa befälsstillgången vid infanteriregementena anordnande av landstombsbefälskurser skulle kunna äventyra utbildningen av övriga värnpliktiga. För att minska dessa olägenheter förutsätter emellertid departementschefen inbeordrande av befäl tillhörande arméns reserver av officerare och underofficerare till minst samma antal som det för landstombsbefälets utbildning erforderliga, ävensom inkallande av vissa årsklasser f. d. fast anställda vid infanteriet. Inom riksdagen hava erinringar framställts mot det sätt, varpå hittills landstombsbefälet i vissa fall uttagits. Det synes riksdagen angeläget, att felgrepp, därest sådana ägt rum, i fortsättningen såvitt möjligt undvikas. Eders Kungl. Maj:t har förutsatt, att sådana landstormsmän, vilka under sin tjänstetid i beväringen jämlikt § 81 mom. c) inskrivningsförordningen tillhört klassen A, skola vara frikallade från inkallelse. Riksdagen ifrågasätter emellertid, huruvida det ej vore fördelaktigare att för utbildning till landstombsbefäl tillgodogöra sig de lämpliga befälsämnen, som finnas i främsta rummet bland f. d. fast anställt underbefäl.

Ehuru visserligen den nu av Eders Kungl. Maj:t föreslagna åtgärden kan komma att medföra åtskilliga svårigheter, har riksdagen likväl, med hänsyn till de nu rådande allvarliga förhållandena, ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag.

Kostnaderna för ifrågavarande kursers anordnande hava approximativt beräknats till 425,000 kronor; och har departementschefen utgått från att de för ändamålet erforderliga medlen skulle av Eders Kungl. Maj:t förskjutas för att sedermera anmälas till ersättande.

Riksdagen anser emellertid, att ifrågavarande belopp bör uppföras såsom förslagsanslag å extra stat för år 1916 med rätt för Eders Kungl. Maj:t att under innevarande år förskottera erforderligt belopp.

Riksdagen får härmed anmäla

*dels* att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition av riksdagen bifallits;

*dels ock* att riksdagen för bestridande av kostnaderna för landstormsbefälsutbildning under år 1915 anvisat på extra stat för år 1916 ett förslagsanslag av 425,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att för ändamålet under innevarande år förskjuta erforderligt belopp.

Stockholm den 22 maj 1915.

Med undersätlig vördnad.

---